

13. KOMNATA

20 let

Kateřina Cajthamlová • Eva Hacurová • Petr Janda
Tomáš Klus • Michaela Kuklová • Josef Kvasnička • Barbora Munzarová
Rostislav Novák • Dagmar Pecková • Lucie Šafářová • Olga Šípková
Jiří Štěpnička • Jiří Tichota

V ROZHOVORECH BLANKY KUBÍKOVÉ

- **Kateřina Cajthamlová**
- **Eva Hacurov**
- **Petr Janda**
- **Tomáš Klus**
- **Michaela Kuklov**
- **Josef Kvasnička**
- **Bra Munzarov**
- **Rostislav Novák ml.**
- **Dagmar Peckov**
- **Olga Studničkov Šípkov**
- **Lucie Šafářová**
- **Jiří Štěpnička**
- **Jiří Tichota**

13. KOMNATA

20 let

Iveta Toušlová

autorka projektu a koncepce knihy

Alena Müllerová

autorka koncepce knihy

Blanka Kubíková

autorka rozhovorů

*Vydavatel děkuje České televizi za spolupráci
a za poskytnutí souhlasu k vydání této publikace.*

© Grada Publishing, a. s., 2026

© Blanka Kubíková, Alena Müllerová, Iveta Toušlová, 2026

Dokumentární cyklus 13. komnata © Česká televize

Vlastník ochranné známky 13. komnata®, Iveta Toušlová

Fotografie © Pavla Černá, 2025; František Jirásek;

Zuzana Páchová, 2024; Irena Zlámalová, 2026

ISBN 978-80-271-3494-6 (print)

ISBN 978-80-271-8764-5 (pdf)

ISBN 978-80-271-8765-2 (ePub)

Dvacet let s příběhy

13. komnaty

Cyklus *13. komnata* patří k nejdéle vysílaným dokumentárním pořadům České televize. V roce 2026 slaví dvacet let od svého vzniku a za tu dobu do vydání této knihy připravili jeho tvůrci 677 příběhů.

Prostřednictvím osudů stovek veřejně známých lidí se *13. komnata* dotkla celé řady závažných společenských i osobních témat: těžkých onemocnění, ztráty blízkého člověka, následků úrazů, duševních chorob, závislostí, perzekuce komunistickým režimem, extremismu, domácího násilí, únosu i komplikovaných rozpadů rodin.

První série třinácti dílů vznikla v roce 2006. Úvodní díl natočil režisér Pavel Křemen, provázela jím novinářka Jana Ciglerová a svůj příběh v něm vyprávěla Tereza Pergnerová. Sledovalo jej více než 1,6 milionu diváků. Další díly první série byly věnovány Danielu Landovi, Richardu Müllerovi, Janu Nedvědovi, Evě Holubové, Martinu Kociánovi, Mirce Čejkové, Evě Pilarové, Kamile Moučkové, Borisi Hybnerovi, Vendule Svobodové, Jaroslavu Hutkovi a Michalu Horáčkovi.

Následně se ke zmiňovaným osobnostem přidaly stovky dalších. Mnohé se k účasti odhodlaly až poté, co viděly, že *13. komnata* nehledá lacinou senzaci. Jejich zkušenost se pořad snaží zachytit do hloubky a v širších souvislostech, bez moralizování a jednoduchých soudů. Osobní výpověď přitom často doplňuje pohled odborníka, který pomáhá porozumět problému, s nímž se protagonista potýká.

K desátému i dvacátému výročí vznikly speciální série, v nichž se pořad vrátil k některým jeho protagonistům, kteří už svou *13. komnatu* jednou otevřeli, ale život jim mezitím přinesl další těžkou zkoušku.

Za dvacet let se na vzniku *13. komnaty* podílely desítky režisérů, scenáristů, dramaturgů, novinářů, odborníků, produkčních, kameramanů, střihačů a dalších členů štábu. S nadsázkou lze říct, že by bylo jednodušší vyjmenovat české dokumentaristy, kteří na cyklu nepracovali, než všechny ty, kteří natočili alespoň jeden jeho díl.

Pořad *13. komnata* často nekončí jen odvysíláním v televizi. Některé jeho díly využívají terapeuti při práci s pacienty a klienty, takže osobní zkušenost jednoho člověka může pomoci i lidem, kteří procházejí něčím podobným. Za příběhem konkrétní známé osobnosti se tak nezřídka otevírá téma, které se týká mnohem širšího okruhu lidí a mnohdy svým způsobem každého z nás.

Předmluva

Symbol třinácté komnaty je v naší kultuře hluboce zakořeněn. Objevuje se v mýtech, legendách i pověstech jako místo tajemné, zapovězené, nebezpečné, mnohdy až temné, kam smějí vstoupit jen vyvolení nebo odvážní. Stačí si jen prolistovat pohádkové knížky a snad v každé se v nějaké podobě vyskytuje, stejně jako hrdina či hrdinka, kteří dostanou klíče od všech dveří zámku až na ty jedny. Jenže právě ony pak v celém příběhu sehrají zásadní roli a hlavní postavu posunou blíž k vysněnému cíli. Kdyby je neotevřela, nenašla by poklad ani princeznu.

V přeneseném slova smyslu si takový zámek nosíme všichni v sobě. A i když máme klíče od všech pokojů, některé necháváme dlouho rezivět. Třeba až na dně posledního šuplíku skříňky zastrčené kdesi ve sklepe. Časem na ně možná zapomeneme úplně a dveře do oné místnosti zakryjeme závěsem, abychom se na ně nemuseli dívat. Jenže tam pořád jsou, spolu se vším ostatním, co se za nimi pod nánosy prachu a pavučin ukrývá. Ne každý má ale kuráž a sílu vzít za kliku, otevřít je a do temných koutů třinácté komnaty pustit konečně světlo. Ostatně sama s tím mám bohaté zkušenosti...

Když mi bylo patnáct let, začala moje maminka trpět vážnými psychickými problémy a postupně se čím dál víc uzavírala do sebe. O tři roky později už nechtěla žít a pokusila se z tohoto světa odejít. Naštěstí jsme ji včas našli a díky skvělé lékařské péči se pár měsíců poté byla schopna vrátit domů. Od té doby ale už nic nebylo jako dřív. Naše rodina tuhle tragickou událost zamkla na deset západů a pro jistotu ji ještě zabalila do tlustého papírového kartonu a na něj dala razítko *Nebezpečné, nerozbalovat*. O tom, co se stalo, a hlavně proč, jsme moc nemluvili. Každý z nás si svůj zármutek držel v sobě. Nesdíleli jsme bolest,

strach, bezmoc, zoufalství ani spoustu nezodpovězených otázek. Prožili jsme sice maminčino zhroucení společně, ale každý si jeho následky nesl potichu sám. Včetně výčitek a pocitů viny. Až po letech jsem pochopila, jaká to byla chyba a jak hluboce to poznamenalo rodinné vztahy.

Dnes už vím, že člověk nemá být se svým trápením sám. Když procházíme něčím, co je nad naše síly, potřebujeme pevné opěrné pilíře. Někoho, komu se můžeme bez obav svěřit, popsat, co se v nás odehrává. Kamarádku, před kterou si nemusíme hrát na supermanky a superženy a nebudou ji obtěžovat naše slzy. Přitele, který nebude naše hoře zlehčovat ani se ho lekat. Zkrátka spřízněnou duši, vrbu... A také potřebujeme slyšet, že podobnou cestou už někdo před námi šel. A i když vedla nehostinnou krajinou a byla plná kamení a trní, dokázal dojít až na její konec, kde se mohl znovu narovnat a nadechnout.

Když jsem o tom všem po letech otevřeně s maminkou mluvila, řekla mi, že právě tohle jí chybělo. Sdílení s lidmi, kteří stejně jako ona trpěli těžkými depresemi, kvůli nimž se propadli až na samé dno své duše, a přesto je dokázali přeprat a dostat pod kontrolu. Potřebovala slyšet, že v tom není sama a že situace, která jí tenkrát připadala bezvýchodná, má řešení.

Tehdy jsem si znovu uvědomila, jakou sílu v sobě ukrývají příběhy, když jsou dobře a v pravý čas vyprávěny, a jaký terapeutický účinek dokáže mít jejich sdílení. A tak se po nějaké době zrodil pořad *13. komnata*, jemuž jsme rovnou dali podtitul *Léčba příběhem*. Začali jsme natáčet o lidech, kteří čelili nejrůznějším nástrahám života. O nezdolných osobnostech, jimž se svět během jediného okamžiku převrátil naruby. Přišli o své jistoty, o blízké, o zdraví, o důvěru nebo načas i sami o sebe, a přesto je to nezlomilo. Když se pak ocitli před vlastní třináctou komnatou, našli odvahu odemknout dveře, odhrnout závěs a pustit dovnitř světlo. Někdo po letech, jiný poprvé v životě. A právě tím světlem posvětili na cestu ostatním, za což jim patří náš obrovský dík.

Nebylo mnohdy snadné pustit nás dál a otevřít se před kamerou. Nebylo jednoduché vracet se k bolavým událostem, jenže bez nich by se nikdy nestali tím, kým jsou dnes. Hana Hegerová v jednom ze svých překrásných šansonů zpívala: „Když na huntě jsem, poznám hunt

a v zlatě jeho kontrapunkt, proto nezabloudím...” A o tom to celé je. Když přijde nemoc, začneme si skutečně vážit zdraví, když zůstaneme sami, oceníme význam vztahu. Není to otřepaná fráze, že rosteme skrze překážky a boje, které svádíme s nepřízní osudu i sami se sebou, jen nám to občas nedochází. Máme tendenci volit jednoduchá řešení, nebo se naopak hroutíme z každé maličkosti. Proto není na škodu, když nám to tu a tam někdo připomene, a příběhy našich protagonistů nám to připomínají znovu a znovu. Ukazují, že síla člověka nemusí spočívat v tom, že nikdy nespadne, ale v tom, že se dokáže opět zvednout. Že požádat o pomoc není slabost, a že i zkušenost, která nás kdysi hluboce zranila, jednou naopak oceníme a jejím prostřednictvím můžeme třeba i pomoci někomu dalšímu.

A právě v tom je síla *13. komnaty*. Nenabízí jednoduché návody. Neříká, že všechno má šťastný konec. Přináší ale naději. Naději, že se po těžké noci opět rozední, že se rány zase zahojí, i když některé jizvy zůstanou, že čas skutečně dokáže zmírnit i bolest, která se zpočátku zdála být nesnesitelná, že život sám stojí za to navzdory všem těžkostem, ztrátám a zklamáním a že to, co jsme kdysi považovali za svůj neúspěch, selhání či slabost, může být jednou velkou inspirací a poučením pro druhé. Lidská zkušenost je jako malé světlo v dálce. Nedokáže osvětit celou trasu, ale umí ukázat směr. A i to může být v těžké chvíli hodně.

Během všech těch roků jsem si ale uvědomila ještě jednu věc. Světlo neputovalo jen od našich protagonistů k divákům. Svými osudy svítily na cestu i nám, tvůrcům cyklu. Některá setkání v nás rezonovala ještě dlouho po odvysílání pořadu, jiná dokonce změnila náš pohled na vlastní život, na naše starosti i na to, co považujeme za samozřejmé, za což jim jsme nesmírně vděční.

Třináctou komnatu proto nevnímám jako místo, kterého bychom se měli bát. Člověk do ní nemusí vstupovat každý den. Ale někdy stojí za to najít klíč, odemknout ji a pořádně vyvětrat. Za jejími dveřmi totiž nemusí být jen to, před čím jsme tak dlouho utíkali, můžeme tam konečně najít i sami sebe a třeba i začátek nového příběhu...

Iveta Toušlová

Když za mnou v roce 2005 přišla Iveta Toušlová s nápadem na cyklus o známých lidech, kteří prošli těžkou životní krizí, ani jedna jsme netušily, že o něm budeme psát ještě o dvacet let později. Původně jsme plánovaly pouhých třináct dílů. Třináct příběhů pro *13. komnatu*. Zdálo se to docela logické. Televizní historie ovšem někdy vzniká právě z plánů, které se nápadně vymknou původnímu zadání.

Na začátku jsme dokonce uvažovaly o talkshow. Známa osobnost by v rozhovoru vyprávěla o něčem, co jí zásadně zasáhlo do života: o nemoci, závislosti, ztrátě, osobním selhání nebo psychické krizi. Důležité pro nás bylo právě to, že půjde o známé lidi. Chtěly jsme ukázat, že trápení, o němž se lidé stydí nebo bojí mluvit, se nevyhýbá ani těm, jejichž život zvenčí působí úspěšně a bezstarostně. O nápadu jsme dlouze diskutovaly a z rozhovoru se postupně stal dokumentární portrét. Hodně jsem se tehdy zabývala televizními formáty – ostatně na scenáristice na FAMU je učím dodnes –, a tak jsme se pokusily vytvořit poměrně přesnou „kuchařku“ pořadu. Na vzniku formátu se podílel také režisér Juraj Šajmovič.

Rozhodli jsme se, že jednotlivými příběhy nebudou provázet a otázky klást režiséři, ale píšící novináři. Neměli být jen tazateli, spíš průvodci a partneři protagonistů. Později jsme jim začali říkat „odemykači“. K tomu komentář mimo obraz, podrobný scénář a tam, kde to téma vyžadovalo, také pohled odborníka, často z oblasti psychologie nebo duševního zdraví.

A ještě jednu věc jsme si s Ivetou přály – aby se *13. komnata* vysílala na ČT1 v hlavním vysílacím čase. Ne jako pořad pro pár zasvěcených, ale pro široké publikum.

První díl s Terezou Pergnerovou sledovalo více než 1,6 milionu diváků. Najednou bylo jasné, že nový pořad se dotkl něčeho, co lidi nejen zajímá, ale možná to i potřebují. Po původních třinácti dílech proto následovalo dalších třináct. A potom další. A další. Dnes je za námi 677 příběhů. Na televizní cyklus, který měl mít třináct dílů, je to už poměrně slušná odchylka od plánu.

Jedna moje kolegyně dramaturgyně kdysi vyslovila poněkud pošetilou teorii, že když člověk dlouho připravuje určitý televizní cyklus, začne se mu jeho téma nějakým způsobem promítat i do vlastního života. Když jsme například natáčeli docu-soap o porodech, dvě režisérky a dramaturgyně otěhotněly. Smáli jsme se tomu.

Při přípravě *13. komnaty* mě ale potkalo něco, čemu už se smát nedalo.

Můj dvanáctiletý syn měl velmi vážnou nehodu. Její následky si nese dodnes. A já jsem se postupně ocitla na druhé straně příběhů, které jsme do té doby sledovali především jako televizní tvůrci. Poznala jsem strach, bezmoc, nemocnice, nejistotu, nekonečné hledání pomoci a později také svět duševního zdraví a život lidí, kteří dlouhodobě pečují o své blízké.

Péče o syna mě přivedla k neformálním pečujícím a k lidem, jejichž osudy by se do televizní půlhodiny často ani nevešly. K rodičům, partnerům a dětem lidí s duševním onemocněním. K těm, kteří někdy celé roky žijí s nemocí někoho blízkého a spolu s ním hledají cestu dál. I proto v mé producentské skupině později vznikla řada dokumentárních filmů už ne o celebritách, ale o lidech, kteří procházejí těžkými životními situacemi a dokážou o nich otevřeně mluvit.

Psychologie mě zajímala vždycky. Osobní zkušenost mi ale ukázala, jak velký je rozdíl mezi tím o lidské krizi něco vědět a skutečně jí procházet.

Možná právě proto dnes ještě lépe rozumím tomu, co jsme s Ivetou říkaly divákům už v lednu 2006. Když se nás někdo zeptal, zda bylo těžké protagonisty k natáčení přemluvit, odpověděly jsme, že nás překvapilo, kolik z nich souhlasilo. Často proto, že věřili, že jejich zkušenost může pomoci někomu, kdo právě prožívá něco podobného.

Za dvacet let se proměnila televize, společnost i jazyk, kterým mluvíme o věcech dříve považovaných za tabu. Mnohem otevřeněji se dnes hovoří o duševním zdraví, závislostech, domácím násilí, rodinných krizích, nemocech i vlastních chybách a selháních. To, co bylo před dvaceti lety těžké vyslovit před kamerou – a někdy vůbec nahlas –, dokážou dnešní protagonisté pojmenovat mnohem přímočařeji.

Možná se změnila společnost, jistě na to mají vliv sociální sítě, a možná jsme si také zvykli, že veřejně známý člověk nemusí nepřetržitě předstírat, že má život pod kontrolou. Před dvaceti lety mohlo přiznání psychických problémů nebo závislosti pro známou osobnost znamenat vážné ohrožení její veřejné existence. Dnes stále vyžaduje odvahu, ale už nepůsobí jako něco téměř nepředstavitelného.

Troufám si myslet, že malý díl zásluh na téhle proměně má i *13. komnata*. Po stovkách odvysílaných příběhů už diváci mnohokrát viděli, že za úspěchem, popularitou a známostí může být deprese, závislost, nemoc, násilí, ztráta nebo rodinné trápení. A že o tom lze mluvit vážně, ale bez senzace; otevřeně, ale bez odsudku.

Pořad *13. komnata* nikdy neměl být bulvárem ani přehlídkou cizího neštěstí. Jeho smysl byl od začátku jinde: zachytit člověka ve chvíli, kdy se mu život zásadně zkomplikuje, někdy téměř rozpadne, a sledovat, co s tím dokáže udělat. Ne každý příběh končí vítězstvím a ne každá rána se zahojí beze stopy. Ale už samotná možnost pojmenovat, co se stalo, a sdílet zkušenost s ostatními může mít smysl.

Kdyby se mě dnes někdo zeptal, která ze *13. komnat* byla nejsilnější, neuměla bych odpovědět. V lednu 2006 jsme jich měly třináct, dnes jich je téměř sedm set. Jak porovnávat ztrátu dítěte s těžkou nemocí, závislost s rozpadem rodiny či psychickou krizi s následky úrazu? Pro každého protagonistu byl jeho příběh v určité chvíli tím nejdůležitějším.

Proměňoval se přitom i samotný cyklus. Někteří protagonisté svou třináctou komnatu otevřeli podruhé, protože jim život mezitím přinesl další těžkou zkoušku. Možná je to nejpřesnější připomínka toho, že lidský život se nedá uzavřít do jedné dramatické kapitoly ani do jednoho televizního dílu.

A ještě jedna věc mě po dvaceti letech těší možná nejvíc: Příběhy nezůstaly jen ve vysílání. Některé díly se používají také v léčebnách jako součást terapie. Člověk, který našel odvahu vyprávět o vlastní těžké zkušenosti, tak může pomoci někomu, koho nikdy nepoznal a kdo se právě ocitl v podobné situaci.

A tím se vlastně vracíme úplně na začátek. K podtitulu, který jsme pořadu daly před dvaceti lety a který tehdy mohl znít pateticky: *Léčba příběhem*. Po tolika odvyprávěných příbězích, které zhlédly miliony televizních diváků, už si myslím, že jsme se nespletly.

Alena Müllerová

Kateřina Cajthamlová

Pro spolužáky jsem byla bláznivá Káča

Dvouapůlletou holčičku s IQ 156 opustila maminka. V romantickém seriálu by se řeklo, že šla za svým srdcem. Takže Kateřina se musela popasovat nejen s tím, že je pro ostatní děti divná „nedětskostí“ včetně recitování Erbenových balad, ale i proto, že nemá mámu. Byla pro ně „bláznivá Káča“. A když se máma vrátila, musela se Kateřina, už jako osmiletá školačka, popasovat s tím, jak s maminkou, kterou neznala, vycházet. Dlouho poté začala objevovat kostlivce v rodinné skříni a pochopila, proč v rodičích nenašla zastání ani během odchodu z manželství založeného na lži. Ví o sobě, že jako spousta vysoce inteligentních lidí má rezervy v emoční a sociální inteligenci, a kvůli vlastním potomkům s tímto hendikepem začala po rozvodu pracovat.

Když jsem četla články o vás, překvapilo mě množství hejtů. Dělají s vámi něco?

Vůbec. Já totiž žádné diskuze pod články nečtu. Co mi hejtři píšou?

Například reakce na postavu.

Že jsem přibrala, když jsem přestala kouřit? Možná mě ti diskutující znají z pořadu *Jste to, co říkáte*, kde jsem byla vyloženě vychrtlá, protože jsem procházela těžkým obdobím rozvodu. Měla jsem konfekční velikost 36. A dokonce bych věřila, že část těch hejtů píšou bývalé partnerky mého současného partnera.

Vážně?

Samozřejmě! Udělaly totiž zásadní chybu: Zbavily se úžasného chlapa. Když jsem ho potkala, řekla jsem mu, že přestože je dvakrát rozveden, беру ho – protože ho pravděpodobně žádná žena nevzala pořádně do ruky. Každá žena získá polotovar mládence od jeho matky... a pak si ho dovychová.

Jak se to dělá?

Slyšela jsem několik verzí. Ta od mého dědečka, což byl úžasný chlap, zněla, že si ho vybrala babička, což považoval za velkou čest. On prošel zkouškami a testy a pak se musel snažit, aby nezklamal. Ostatně zkoušky jsou v každé pohádce, chlapec vyrve princeznu ze spárů draka, uhodne hádanky či splní úkoly a nakonec zazní: „... a žili spolu šťastně až do smrti.“

Jakými zkouškami musel dědeček projít?

Velmi těžkými. S babičkou se seznámil, když mu bylo šestnáct a jí čtrnáct. Ona měla poručníka, poněvadž byla sirotek. Ten poručník ji systematicky okrádal. Měl na to fintu, že ji posílal čas od času do Prahy utrácet, aby nějaký její pohyb na účtech byl. A aby měla pocit, že si dědictví prohýřila sama. Narodila se v roce 1904, osiřela v devíti letech, měla osm starších sester, ty dostaly věno a jí mělo být vyplaceno, až dospěje.

Jak se potkala s vaším dědečkem?

Jak jezdila do té Prahy, seděla jednou s vychovatelkou v kavárně *Slavia*, kolem nich tašky... A dědeček, student gymnázia, tam byl na kávu, a když ona odešla na toaletu, dal se s babičkou do řeči. Vyměnili si adresy, dopisovali si, jednou za rok si dali schůzku v té *Slavii* a dědeček, který chtěl být účetní, začal kontrolovat její účetnictví a zjistil, že poručník ji okrádá.

Pět let spolu chodili na dálku, a když bylo babičce devatenáct, požádal ji Otoušek o ruku. Nechal ji zplnoletit, tehdy byla hranice plnoletosti v jednadvaceti letech. Řekla bych, že vydržet si pět let s dívkou dopisovat, zachránit jí majetek a zařídit její zplnoletění je znakem velké vytrvalosti, cílevědomosti a odvahy.

Mimochodem, má dcera je účetní a dědečkovy schopnosti bere jako skvělé dědictví. Od osmi let dělala podklady pro mé účetnictví.

Jakým zkouškám jste své partnery podrobovala vy?

Já jsem byla od osmi let vodák, jezdila jsem na kánoji, a když chtěl nějaký chlapec, abych mu dělala háčka, ptala jsem se, jestli vaří snídani – protože u nás vařil tatínek. Tak první zkouška byla celý týden každé ráno nanosit dříví, zapálit ohýnek a udělat snídani. A musela s tím chlapcem být legrace.

Jenomže hodně mě taky formovalo, že odmalička jsem byla rodinou vedená k tomu, abych neměla na své okolí vysoké nároky – že nikdo nemůže za to, že je hloupější než já.

To vám říkali takhle natvrdo?

Ano, protože jsem vyrůstala ve specifickém prostředí: na Žižkově, tedy mezi dětmi většinou romské populace. Už v první třídě se paní učitelka Krbcová starala o to, abychom se my chytřejší museli snažit, hodně nás stimulovala, aby nás ta většina nestahovala. Na konci roku si pozvala asi šest rodičů a řekla, že jejich děti v té třídě stagnují a že se otevírá jazyková základní škola v Lupáčově, kde se dělají IQ testy a přijímačky na základě schopnosti se učit. Všech šest nás tam uspělo, což znamenalo i to, že od druhé třídy jsme se učili ruštinu, od čtvrté